

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 12. maaliskuuta 2021
(OR. en)**

6976/21

SOC 142

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston päätelmät ikääntymisen huomioon ottamisesta julkisessa politiikassa

---

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 12. maaliskuuta 2021 kirjallista menettelyä käyttäen hyväksymät neuvoston päätelmät ikääntymisen huomioon ottamisesta julkisessa politiikassa.

Ikääntymisen huomioon ottaminen julkisessa politiikassa**Neuvoston päätelmät****EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka****TOTEAA SEURAAVAA:**

1. Väestön ikääntyminen on EU:n laajuinen ilmiö, jolla on pitkän aikavälin sosioekonomisia ja demografisia vaikutuksia, joihin puolestaan liittyy haasteita ja mahdollisuuksia. Väestön ikääntyminen edellyttää EU:n laajuisia toimia, jotta ikääntyneet ihmiset voivat nauttia perusoikeuksistaan ja hyödyntää koko potentiaaliaan.
2. Eurooppalaiset elävät pidempään kuin koskaan, ja yhteiskunnan ikäprofiili muuttuu nopeasti. Keskimääräisen elinajanodotteen arvioidaan¹ kasvavan vuoteen 2060 mennessä miesten osalta 8,5 vuodella (84,5 vuoteen) ja naisten osalta 6,9 vuodella (89 vuoteen). Jäsenvaltioiden väliset muuten suhteellisen pienet erot ovat merkityksellisiä terveen eliniän odotteen osalta.
3. Ikääntyvien ihmisten panos yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla – olipa kyse heidän panoksestaan taloudelliseen tulokseen työpaikalla tai heidän toiminnastaan yrittäjinä (tuottajina) tai kuluttajina taikka heidän panoksestaan yhteiskunnalliseen yhteenkuuluvuuteen vapaaehtoistyöntekijöinä, hoivatyöntekijöinä tai ylisukupolvisen oppimisen edistäjinä kaiken heille karttuneen tietämyksen ja kokemuksen pohjalta – tunnustetaan politiikkakeskusteluissa unionin tasolla ja yhä useammassa jäsenvaltioissa.
4. Ikääntyneet henkilöt eivät ole homogeeninen ryhmä, vaan heillä on koko elämänsä aikana erilaisia tarpeita, mieltymyksiä ja mahdollisuuksia.

---

¹ *Ageing Europe*, Eurostat, vuoden 2019 laitos, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-02-19-681>.

5. Vaikka ikäihmisten köyhyden torjunnassa on viime vuosikymmeninä saavutettu merkittäviä tuloksia, siitä ollaan laajalti yhtä mieltä, että ikääntyneisiin ihmisiin² ja etenkin naisiin³ kohdistuu suuri köyhyys- ja syrjäytymisriski. Ikääntyneiden ihmisten tulot ovat keskimäärin hieman alhaisemmat (92 prosenttia) koko väestön tuloihin nähden. Köyhyysaste on kuitenkin matalampi (16,1 prosenttia verrattuna EU-27:n koko väestön 16,5 prosenttiin vuonna 2019), mikä johtuu siitä, että ikääntyneiden henkilöiden tulot jakaantuvat tasaisemmin. Sosiaalisilla tulonsiirroilla ja erityisesti eläkkeillä on merkittävä rooli ikääntyneiden henkilöiden köyhyysriskin vähentämisessä, mutta niiden vaikutus vaihtelee suuresti jäsenvaltioittain.
6. Vaikka EU:n lainsäädännössä kielletään ikään perustuva syrjintä eli ikäsyrjintä, se on yleinen ilmiö, jossa leimataan iäkkäät ihmiset ja jonka yhteydessä ilmenee muitakin syrjintäperusteita. Ikäsyrjinnän monimuotoisuus ja moniulotteisuus edellyttää kattavia monialaisia ja alojen välisiä lähestymistapoja sekä tiivistä ja laaja-alaista sitoutumista ikääntymistä koskevaan toimintasuunnitelmaan kaikilla yhteiskunnan tasoilla. Samalla olisi estettävä uusien syrjinnän ja ikääntyneiden ihmisten ulkopuolelle jättämisen syiden muodostuminen esimerkiksi tukemalla iäkkäitä ihmisiä hankkimaan taitoja, joita he tarvitsevat ollakseen osallisena nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa, jota digitaalinen muutos ja vihreä siirtymä muovaavat. Ikäsyrjinnällä on kielteinen vaikutus ihmisten toimintamahdollisuuksiin, osallistumisen tasoon, terveyteen ja hyvinvointiin, ja sitä ilmenee monissa eri yhteyksissä, kuten työmarkkinoilla, paikallisyhteisöissä, sosiaalisessa ympäristössä, kuluttajayhteiskunnassa, politiikan piirissä ja mediassa.
7. On olennaisen tärkeää, että jäsenvaltioiden sosiaalisen suojelun järjestelmiä muokataan niin, että ne kattavat kaikkien ikäryhmien tarpeet asianmukaisesti ja kestävästi. Siksi on ratkaisevan tärkeää, että väestön ikääntyminen otetaan kaikin puolin huomioon muutoksen mahdollistamiseksi tältä osin⁴. On myös olennaisen tärkeää pyrkiä sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen ja pitää kiinni sosiaalisen tuen tasapainoisuudesta ikäryhmien välillä.

---

² https://www.who.int/health-topics/ageing#tab=tab_1

³ Julkaisut – Työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus – Euroopan komissio (europa.eu).

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_structure_and_ageing.

8. Ikääntyneisiin ihmisiin kohdistuva väkivalta on kasvava moniulotteinen ongelma, jota voi ilmetä eri muodoissa: fyysisenä, psykologisena, seksuaalisena tai taloudellisena väkivaltana taikka hylkäämisenä, hyväksikäyttönä tai laiminlyöntinä. Se on luonteeltaan monitekijäistä, ja sitä esiintyy sekä perhe- että laitosoiloissa. Tietoisuuden lisääntymisestä huolimatta tämäntyyppinen väkivalta on edelleen ihmisoikeusongelma ja sosiaalinen ilmiö, jota on usein vaikea havaita asianosaisten läheisyyden ja heidän välillään vallitsevien valtasuhteiden epätasapainon vuoksi. Siksi tarvitaan tehokkaita ennaltaehkäisy- ja puuttumismenetelmiä sekä asianmukaisia yhteisölähtöisiä ja muita seurantavälineitä. Väkivalta, etenkin lähisuhdeväkivalta, vaikuttaa merkittävästi ikääntyneisiin naisiin. He voivat olla erityisen haavoittuvassa asemassa, ja heillä voi olla vaikeuksia saada tukipalveluja.
9. On ehkäistävä sosiaalista eristyneisyyttä ja tahdonvastaista yksinäisyyttä, jotka ovat seurausta siitä, ettei henkilö osallistu yleiseen yhteisölliseen toimintaan. Tähän voidaan vaikuttaa muun muassa edistämällä – erityisesti naisten osalta – digitaalista lukutaitoa, joka auttaa saamaan tietoja kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnasta, tavaroista ja palveluista, myös rahoituspalveluista, sekä koko eliniän kattavista koulutusmahdollisuuksista, kuntoutuksesta, terveydenhuollosta ja sosiaalipalveluista, jotka kaikki edistävät ihmisarvoista, merkityksellistä ja tervettä aktiivista elämää.
10. Maailmanlaajuinen covid-19-pandemia on vaikuttanut suhteettomasti monien ikääntyneiden ihmisten fyysiseen terveyteen ja mielenterveyteen. Kansanterveyden suojelemiseksi toteutetut toimet, erityisesti sosiaaliset rajoitukset, vaikuttavat haitallisesti tähän väestöryhmään ja lisäävät edellä mainittua sosiaalista eristyneisyyttä.
11. Ikääntyvien ihmisten odotukset, potentiaali ja tarpeet on otettava huomioon hallitusten ja muiden julkisten elinten päätöksentekoprosessissa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.
12. Olisi varmistettava räätälöityjen, ihmiskeskeisten ja integroitujen hoitopalvelujen saatavuus ja mahdollisuus osallistua päätöksentekoon.

13. Eliniän jatkuva pidentyminen aiheuttaa haasteita ja luo mahdollisuuksia sosiaaliturva-, terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitajärjestelmille (erityisesti eläkejärjestelmille), työturvallisuudelle ja -terveydenhuollolle, työmarkkinoille sekä perheille ja sukupolvien välisille suhteille. Se edellyttää ennakoivaa suunnittelua sekä tietoisuutta ikääntyneiden henkilöiden potentiaalista ja sopeutumiskyvystä, varsinkin sosiaalisten, digitaalisten ja taloudellisten realiteettien osalta.
14. Senioritalous voi saada syntymään työpaikkoja ja talouskasvua unionissa monilla eri aloilla, erityisesti terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon aloilla. Se voi edistää innovointia auttamalla tarjoamaan korkealaatuisia terveys-, sosiaali- ja digitaalisia palveluja aiempaa tehokkaammalla tavalla.
15. Ikääntyneiden työntekijöiden ammattiurat ovat jossain määrin rakentuneet supistuvien toimintojen ja ammattien ympärille. Tämä asettaa merkittäviä haasteita taitojen ja tietojen päivittämisen kannalta, jotta voidaan estää tahaton varhainen poistuminen työmarkkinoilta ja kyseisten työntekijöiden tuottavuuspotentiaalin menetykset. Sen lisäksi, että ikääntyneillä työntekijöillä on arvokasta karttunutta ammattikokemusta ja -tietämystä, he voivat olla merkittävässä roolissa tietojen, taitojen ja osaamisen siirron helpottamisessa sukupolvien välillä. Tästä syystä olisi asetettava etusijalle tehtävien ja työn intensiteetin mukauttaminen, terveellisten työympäristöjen edistäminen, liikkuvuuden helpottaminen ja elinikäisen oppimisen arvostaminen.
16. Nykyinen sosiaalinen rakenne on usein hajanainen ja väestön ikääntymiseen liittyvät toimenpiteet ovat monesti alakohtaisia ja pirstoutuneita. Niissä keskitytään enimmäkseen fyysiseen terveyteen ja sivuutetaan tarvittava uudenlainen katsantokanta, jossa tavoitteena on saavuttaa kokonaisvaltainen hyvinvointi, myös mielenterveyden osalta. Ikä ja ikääntyminen voivat tarjota monia mahdollisuuksia, kun ne otetaan asianmukaisesti huomioon kaikissa niihin liittyvissä politiikoissa.
17. Kun rakennetaan yhteiskuntaa kaikenikäisille, yhteiskuntaa, joka on valmistautunut aktiiviseen ikääntymiseen niin, että ihmiset elävät pidempään täyttä ja ihmisarvoista elämää kaikkine mahdollisuuksineen, on tärkeää varmistaa oikeus ja mahdollisuus osallistua, tehdä päätöksiä ja olla itsenäinen.

18. Kohtuuhintainen, turvallinen ja esteetön asuminen, joka perustuu kaikille sopivaan suunnitteluun, voi auttaa ylläpitämään tai jopa parantamaan ikääntyvien ihmisten terveyttä, hyvinvointia ja sosiaalista vuorovaikutusta ja näin huomattavasti kohentaa heidän elämänlaatuaan ja itsenäisyyttään.
19. Ikääntyvien ihmisten elintason vaikuttavat vauraus ja palvelujen saatavuus erityisesti terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon aloilla, mutta myös työllistymismahdollisuudet ja mahdollisuus osallistua yhteiskuntaelämään. Helposti saatavilla olevat, kestävät ja kohtuuhintaiset julkiset tai tuetut laadukkaat palvelut, joissa otetaan huomioon ikääntyneiden ihmisten erilaiset yksilölliset tarpeet, ovat tärkeitä tekijöitä riittävän elintason varmistamisessa. Ikääntyneiden naisten tulot ovat usein pienemmät kuin ikääntyneillä miehillä, ja he ovat ikääntyneitä miehiä suuremmassa köyhyysriskissä. Tämä liittyy usein hoivasyistä sovitettuihin tai keskeytettyihin työuriin, naisvaltaisten alojen ja ammattien matalampaan palkkatasoon, palkkasyrjintään ja noin 30 prosentin eroon eläkkeissä⁵.
20. YK:n ikääntymistä koskevan Madridin kansainvälisen toimintasuunnitelman (MIPAA) ja siihen liittyvän YK:n Euroopan talouskomission (UNECE) alueellisen täytäntöönpanostrategian (RIS) ja aktiivisen ikääntymisen indeksin⁶ sekä vuonna 2017 Lissabonissa pidetyn, UNECEn neljännen ikääntymistä käsitelleen ministerikokouksen julistuksen "A Sustainable Society for All Ages: Realizing the potential of living longer" ja YK:n järjestämän terveen ikääntymisen vuosikymmenen 2021–2030 perusteella katsottiin olevan olennaisen tärkeää, että ikääntyminen otetaan yhä enemmän huomioon asiaankuuluvilla politiikanaloilla ja torjutaan ikäsyryntää sen eri muodoissa sekä annetaan EU:n jäsenvaltioille suuntaviivoja monialaisten politiikkojen kehittämiseksi koko yhteiskunnassa.

---

⁵ Closing the gender pension gap? <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200207-1>

⁶ Euroopan komission ja UNECEn yhdessä kehittämä indeksi.

21. YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa ja sen asiaa koskevissa tavoitteissa esitetään maailmanlaajuinen suunnitelma kestävän kehityksen saavuttamiseksi tasapainoisella tavalla ja pyritään toteuttamaan kaikkien ja kaikenikäisten ihmisten ihmisoikeudet kiinnittämällä erityishuomiota haavoittuvimmassa asemassa oleviin ihmisiin, ikäihmiset mukaan luettuina.
22. Ikääntymisen huomioon ottaminen tarkoittaa moniulotteista strategiaa, jossa aktiivisena ikääntymisen, pitkän eliniänodotteen sekä sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden näkökohdat sisällytetään kaikkiin politiikan aloihin kaikilla päätöksentekotasolla.
23. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteena on vahvistaa oikeudenmukaisuutta ja tukea jokaisen kansalaisen päivittäistä elämää kaikkina ikäkausina tarjoamalla yhtäläisiä mahdollisuuksia ja tasavertainen pääsy työmarkkinoille, oikeudenmukaiset työolot sekä riittävä sosiaalinen suojelu ja osallisuus. Monet sen periaatteista ovat keskeisessä asemassa tuettaessa aktiivisena ikääntymisen toimintapolitiikkoja ja ikääntyneiden ihmisten tasavertaista osallistumista talous- ja yhteiskuntaelämään.
24. Komissio hyväksyi vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan strategian, jonka tavoitteena on panna täytäntöön YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, jotta varmistetaan vammaisten henkilöiden, myös ikääntyneiden, täysi sosiaalinen ja taloudellinen yhteiskunnallinen osallisuus syrjimättömästi ja heidän oikeuksiaan kaikilta osin kunnioittaen.
25. Komission vihreällä kirjalla väestön ikääntymisestä⁷ käynnistyi Euroopan ikääntyvän yhteiskunnan haasteita ja mahdollisuuksia koskeva laaja julkinen keskustelu, jossa otettiin huomioon väestön ikääntymisen yleismaailmalliset vaikutukset kaikkiin sukupolviin ja elämänvaiheisiin. Vihreä kirja perustuu väestönmuutoksen vaikutuksesta laadittuun kertomukseen⁸, jossa esitetään väestörakenteen muutoksen keskeiset tosiseikat ja sen todennäköiset vaikutukset;

---

⁷ 5827/21.

⁸ 8991/20.

KEHOTTA JÄSENVALTIOITA NIIDEN TOIMIVALLAN MUKAISESTI SEKÄ KANSALLISET OLOSUHTEET JA TYÖMARKKINAOSAPUOLTEN ROOLI JA RIIPPUMATTOMUUS HUOMIOON OTTAEN

26. LAATIMAAN, jos sellaista ei vielä ole, ikääntymisen huomioon ottamista koskevan kansallisen strategiakehyksen, jossa annetaan ohjeita ja suosituksia siitä, miten voidaan maksimoida väestön eliniän pitenemisen synnyttämä hyöty, käsitellä siitä mahdollisesti aiheutuvia riskejä ja vastata siitä johtuviin suurimpiin haasteisiin sekä ottaa se huomioon kaikissa asiaankuuluvissa kansallisissa, alueellisissa ja paikallisissa toimintapolitiikoissa unionin tason nykyisen politiikkakehyksen mukaisesti;
27. EDISTÄMÄÄN johdonmukaisia, koordinoituja ja monialaisia julkisia politiikkoja, jotta pitkäikäisyyden myötä ilmeneviin monimutkaisiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin voidaan vastata siten, että siirtymät ovat sujuvia koko elinkaaren aikana;
28. VARMISTAMAAN pitkäikäisyyttä koskeva monialainen ja elinikäinen lähestymistapa, joka perustuu ihmisoikeuksiin, jossa otetaan sukupuolten väliset tasa-arvonäkökohdat huomioon ja johon otetaan mukaan kaikki asiaankuuluvat julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin sidosryhmät samoin kuin kohderyhmät; suunnittelemaan kaikenikäisten ihmisten tarpeet kattavaa lähestymistapaa, jossa otetaan esimerkiksi huomioon, että vanhuusiän hyvinvointiin vaikutetaan jo varhaisessa vaiheessa elämää;
29. PARANTAMAAN terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon saatavuutta ja laatua muun muassa kehittämällä ja varmistamalla sellaisten palvelujen saatavuus, joilla tarjotaan vanhuskeskeistä integroitua hoivaa, ja edistämällä terveys- ja sosiaalipalvelujen parempaa yhteennivomista ikääntyneiden ihmisten fyysisten ja kognitiivisten valmiuksien ylläpitämiseksi ja parantamiseksi;
30. JATKAMAAN sosiaalisen suojelun järjestelmien nykyaikaistamista ja varmistamaan muun muassa kaikkien ikään liittyvien riskien riittävän huomioimisen, rahoituksen kestävyys ja sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden välisen tasapainon, millä taataan ihmisarvon kunnioitus koko elämän ajan;

31. HARKITSEMAAN vaihtoehtoisia ja joustavampia eläkeväyliä, jotka kannustavat pidempiin työuriin;
32. LÖYTÄMÄÄN innovatiivisia ja luovia mekanismeja yhteisvastuullisuuden ja sukupolvien välisen vuorovaikutuksen edistämiseksi kannustamalla sekä ikäihmisiä että nuoria vapaaehtoistoimintaan yksinäisyyden ja eristyneisyyden välttämiseksi ja kaikenlaisen ikääntyneisiin ihmisiin kohdistuvan väkivallan, sukupuoleen perustuva ja lähisuhdeväkivalta, hyväksikäyttö ja laiminlyönti mukaan lukien, torjumiseksi;
33. SITOUTUMAAN edistämään aktiivisena ja terveenä ikääntymistä sekä ikääntyneiden ihmisten kokonaisvaltaista yhteiskunnallista ja yhteisöllistä integrointia;
34. PYRKIMÄÄN EDELLEEN POISTAMAAN tarvittaessa ikäihmisten oikeuksien suojelun puutteita ja torjumaan ikään perustuvaa syrjintää myös työelämän ulkopuolella, etenkin koulutuksen, tavaroiden ja palvelujen saatavuuden sekä sosiaalisen suojelun aloilla huomioiden kohdassa 30 mainitun tasapainon;
35. SOPEUTTAMAAN mahdollisuuksien mukaan sosiaalitoimet ikääntyneiden ihmisten yksilöllisiin erityistarpeisiin heidän omien toiveidensa mukaisesti;
36. LUOMAAN eri ikäihmisryhmiä koskevaa rakentavaa kulttuuria ja edistämään heitä koskevaa myönteistä käsitystä pitäen mielessä heidän erilaiset tarpeensa, mahdollisuutensa ja mieltymyksensä, jotta voidaan edistää osallistavaa yhteiskuntaa, jossa ikäihmisiä ei erotella, syrjitä eikä heitä koskevia ennakkoluuloja levitetä (gerontofobia);

37. EDISTÄMÄÄN aktiivista ikääntymistä ja sukupolvien välistä solidaarisuutta koskevien suuntaviivojen⁹ täytäntöönpanoa etenkin työympäristöihin liittyvien suuntaviivojen osalta, joiden mukaisesti työpaikat mukautetaan jatkuvasti ikääntyvän työvoiman tarpeisiin myös tehostamalla digitalisointia aina kun se on mahdollista, edistetään turvallisia ja terveellisiä työoloja ja työaikajärjestelyjä, jotta ehkäistäisiin ikään liittyvää syrjintää työelämässä, kannustetaan työnantajia säilyttämään ikääntyvät työntekijät ja työllistämään heitä; tähän liittyy mahdollisuus jatkaa ammatillista toimintaa tavanomaisen eläkeiän jälkeen, mikäli tästä on sovittu ikääntyneen työntekijän kanssa, ja mahdollisuus tarjota työntekijälle pidempi, aktiivisempi ja terveellisempi työura, työmarkkinaosapuolten antaessa asianmukaisen panoksensa oman toimivaltansa puitteissa;
38. OTTAMAAN HUOMIOON sellaisten ikäihmisten erityisolosuhteet ja -tarpeet, joilla on erityyppisiä toimintarajoitteita; edistämään tuotteiden ja palvelujen saatavuutta ja asuintilojen esteettömyyttä ja erityisesti KEHITTÄMÄÄN kodinhoitopalveluja ja paikallisia tukipalveluja, joilla autetaan ikääntyneitä ihmisiä, myös vammaisia, ja mukautetaan heidän asuntojaan niin, että he voivat halutessaan elää turvallisesti omassa kodissaan;
39. TUKEMAAN kestävää, kaikille sopivaan suunnitteluun perustuvaa kaupunki- ja maaseutusuunnittelua, jolla edistetään liikkuvuutta, turvallisuutta, mukavuutta ja hyvinvointia ja helpotetaan ikääntyneiden ihmisten osallistumista sosiaaliseen elämään ja kaikkien heidän tarvitsemiensa palvelujen ja infrastruktuurien saatavuutta, ottaen huomioon heidän henkilökohtaiset erityistarpeensa;
40. EDISTÄMÄÄN kaikkien kansalaisten ulottuvilla olevien julkisten liikenneverkkojen kehittämistä siten, että liikennereitit vastaavat iäkkäiden ihmisten tarpeita ja heidän täysi liikkuvuutensa voidaan varmistaa;

---

⁹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17468-2012-INIT/fi/pdf>

41. LUOMAAN ja edistämään (julkisten tai yksityisten) verkkomekanismien käyttöä hyödyntäen integroituja ja helposti saatavilla olevia digitaalisia välineitä, joilla taataan ikääntyneiden ihmisten turvallisuus, terveys ja hyvinvointi kaikilta osin ja joilla voidaan seurata heidän tarpeitaan varmistaen samalla tietosuoja ja yksityisyys;
42. EDISTÄMÄÄN merkittäviä investointeja senioritalouteen keinona edistää paikallista kehitystä, alueellista yhteenkuuluvuutta ja talouskasvua antamalla arvoa ikäihmisten tuottavuus- ja ostokapasiteetille;
43. OTTAMAAN HUOMIOON ikäihmisten merkittävän panoksen epävirallisten hoitopalvelujen tarjoamisessa perheenjäsenille, myös vammaisille henkilöille, millä he tukevat nuorempia sukupolvia työ- ja yksityiselämän tasapainottamisessa. Tässä yhteydessä EDISTÄMÄÄN hoitovelvollisuuksien tasapuolista jakamista naisten ja miesten kesken; sekä KEHITTÄMÄÄN tukitoimia samalla kun edistytään laadukkaiden ja kohtuuhintaisten virallisten pitkäaikaishoitopalvelujen saatavuuden laajentamisessa, jotta epävirallisiin hoitajiin kohdistuvaa painetta voidaan lievittää;

**PYYTÄÄ JÄSENVALTIOITA JA EUROOPAN KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA
PUITTEISSA JA OTTAEN ASIANMUKAISESTI HUOMIOON
TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN SEKÄ TYÖMARKKINAOSAPUOLTEN ROOLIA JA
ITSENÄISYYTTÄ KUNNIOITTAEN**

44. OMAKSUMAAN iän huomioivan lähestymistavan, mukaan lukien oikeusperustainen lähestymistapa ja elinkaarinäkökulma ikääntymiseen, pitäen samalla mielessä ja käsitellen naisten ja miesten erilaisia tarpeita kaikenikäisille tarkoitettussa avoimessa yhteiskunnassa, ottaen huomioon ikääntymiskysymysten valtavirtaistamista koskevan kaksitahoisen lähestymistavan, jonka mukaan yhtäältä väestön ikääntyminen asettaa yhteiskunnalle vastuun valmistautua ja mukautua kansalaisten yksilöllisiin tarpeisiin koko heidän elämänsä ajan, ja toisaalta on kannustettava aktiivisena ja terveenä ikääntymiseen ja mahdollistettava se;

45. SITOUTUMAAN tarkastelemaan ikääntyneitä ihmisiä biopsykososiaalisesta ja ympäristönäkökulmasta ottaen huomioon heidän yksilölliset tarpeensa ja mieltymyksensä, edistäen itsemääräämisoikeutta, itsenäisyyttä ja kansalaisvaikuttamista ja sitä, että terveydenedistämistoimilla ja sairauksien ehkäisyllä voidaan parantaa elämänlaatua;
46. TYÖSKENTELEMÄÄN yhdessä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden panemiseksi täytäntöön kaikenikäisten ihmisten osalta, erityisesti niiden periaatteiden, jotka liittyvät oikeuteen saada laadukkaita terveys- ja pitkäaikaishoitopalveluja, vanhuusiän tuloja ja eläkkeitä, sukupuolten tasa-arvoon, vammaisten henkilöiden osallisuuteen ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin;
47. KEHITTÄMÄÄN kestäviä ja sopivia toimenpiteitä sukupolvien keskinäisen ja niiden välisen yhteisvastuullisuuden ja oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi, millä vahvistetaan kestävyyttä ja myös sosiaalista yhteenkuuluvuutta, ottaen huomioon nykyisten ja tulevien sukupolvien tarpeet, odotukset, vastuut ja mahdollisuudet;
48. TIEDOSTAMAAN, että aktiivisempi pitkäikäisyys edellyttää muun muassa parempia investointeja useilla eri toimintapolitiikan aloilla, kuten elinikäisessä oppimisessa, työturvallisuudessa ja -terveydessä, työpaikkojen ja asumisen mukauttamisessa, terveydenhuollossa ja pitkäaikaishoidossa. Näin tuetaan ikääntyneiden ihmisoikeuksista, osallistumisesta ja hyvinvoinnista digitalisaation aikakaudella annetuissa neuvoston päätelmissä¹⁰ suunniteltuja toimenpiteitä;
49. EDISTÄMÄÄN eri ikäryhmien edustajien ottamista mukaan julkisten päätöksentekoprosessien kaikkiin vaiheisiin lisäämällä näin ikäihmisten vaikutusmahdollisuuksia, mitä tuetaan investoimalla elinikäiseen oppimiseen heidän kansalaisvaikuttamisensa ja poliittisen osallistumisensa lisäämiseksi;
50. KÄSITTELEMÄÄN ikääntyvien työntekijöiden erityistilannetta työterveyden ja -turvallisuuden strategiakehysten puitteissa, edistäen näin ikääntymisen parempaa huomioimista työelämässä;

---

¹⁰ 11717/2/20 REV 2.

51. PANEMAAN TÄYTÄNTÖÖN Euroopan osaamisohjelman, edistämään kaikkia, myös ikääntyviä ihmisiä koskevia elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia, jotta heidän osaamistaan voidaan ylläpitää ja parantaa ja näin tukea heidän aktiivista osallistumistaan työmarkkinoille ja heidän sosiaalista osallisuuttaan erityisesti kehittämällä varsinkin naisten digitaalisia taitoja;
52. EDISTÄMÄÄN ikäihmisten aktiivista kansalaisuutta ja heidän osallistumistaan unionin tasolla ja kansallisella, alueellisella sekä paikallistasolla;
53. ARVIOIMAAN niihin vaikutuksiin puuttumiseksi toteutettavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat covid-19-pandemian hoidon vastaanottajiin, erityisesti vanhuksiin, ja hoidon antajiin samoin kuin yhteiskuntaan ja laajemmin talouteen, pitkäaikaishoitoala mukaan luettuna, ja TOTEUTTAMAAN näitä toimenpiteitä;
54. OTTAMAAN HUOMIOON vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan strategian 2021–2030 kiinnittäen erityishuomiota ikääntyneisiin vammaisiin ihmisiin; EDISTÄMÄÄN strategiaa unionin tasolla ja jäsenvaltioissa sen ottamiseksi huomioon kansallisia vammaispolitiikkoja suunniteltaessa;
55. EDISTÄMÄÄN keskusteluja ikääntymistä koskevasta vihreästä kirjasta ja osallistumista siihen liittyvään julkiseen kuulemiseen, jotta ikääntyneet ihmiset saisivat mahdollisuuden hyödyntää koko potentiaaliaan aina terveellisten elämäntapojen ja elinikäisen oppimisen edistämisestä terveydenhuolto- ja hoivajärjestelmien vahvistamiseen;

PYYTÄÄ TYÖLLISYYSKOMITEAA JA SOSIAALISEN SUOJELUN KOMITEAA

56. JATKAMAAN elinkaarinäkökulman HUOMIOIMISTA käsitellessään toimivaltaansa kuuluvia toimintapolitiikan aloja;

57. JATKAMAAN vastavuoroisen oppimisen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon EDISTÄMISTÄ;
58. JATKAMAAN luotettavien ja kansainvälisesti vertailukelpoisten indikaattorien kehittämistä ikääntyneiden ihmisten hyvinvoinnin mittaamiseksi kaikilla niiden toimivaltaan kuuluvilla politiikan aloilla;

PYYTÄÄ SOSIAALISEN SUOJELUN KOMITEAA

59. JATKAMAAN yhdessä Euroopan komission kanssa analyyttistä yhteistyötä eläkkeiden riittävydestä ja pitkäaikaishoidosta ja laatimaan näistä määräajoin yhteiset kertomukset.
